

A pompázatos temetés

3. oldal

Gyöngyvarázs

4. oldal

Magyarnak maradni

5. oldal

100 éve született Nánási Tóth Lajos

7-8. oldal

Közmeghallgatás 2023

Hajdúnánás Városi Önkormányzat február 13-án tartotta a város ez évi költségvetését érintő közmeghallgatást a Bocskai Filmszínházban.

Szólláth Tibor polgármester úr részletes tájékoztatót adott a költségvetésről, a 2022-es évi tényadatok és az idei évre tervezett adatok tükrében. Az elmúlt évben a költségvetés fő összege 4.857.934.806 Ft volt, erre az évre tervezett 6.743.137.822 Ft., amelyből látszik, hogy ez megközelítően két milliárd forinttal magasabb a tavalyinál. Ezt a nagyon magas emelkedést elsősorban a meglódult energia árak, valamint a bérköltségek jelentős emelkedése okozza. Csak néhány tétel a jelentős emelkedések közül, amelyek több százmilliószobor többlet kiadást eredményeznek: energia árak 128 millió, a garantált bérminimum és minimálbér emelése közel 70 millió, gyermekékeztetés alacsony támogatottsága kb. 90 millió, továbbá a kamatkidadások növekedése további mintegy 70 millió Ft. plusz kiadást jelentenek.

Ezzel szemben a helyi adóbevételek alig emelkednek az elmúlt évhez képest: 2022-ben 978 millió Ft. volt a helyi adóbevételek összege, 2023-ra 1033 milliót terveztek.

Az önkormányzat az energiaválság miatt meghozott intézkedései során kiemelt figyelmet fordított és fordít arra, hogy az iskolák, óvodák, bölcsőde továbbra is zavartalanul működjenek, biztosított legyen a lakossági ügyintézés, a szolgáltatások, a gyermekékeztetés, és megtartsa a szociális és egyéb támogatásokat.

Fejlesztések

A szűkös lehetőségek mellett sem mond le a város a fejlesztési lehetőségekről, a főbb prioritások erre az évre:

- gazdaságfejlesztés
- közigazgatási intézmények, az oktatás infrastruktúrájának fejlesztése
- település rehabilitáció, környezetvédelem
- élhető környezet
- egészségügyi fejlesztések

- közlekedési rendszer és feltételeinek javítása
- sport fejlesztése

Kiemelten fontosak az energetikai fejlesztések, a megújuló energiaforrások használatának népszerűsítése, továbbá a környezet esztétikuma mellett racionálisabb energiagazdálkodást tudjanak elérni az intézmények. Különösen fontos a rendelkezésre álló geotermikus energia hasznosítása.

Ebben az évben is folytatódik a Hősök Ligetének fejlesztése, valamint kiemelt pályázati projekt a városi piac felújítása. Szintén prioritást élvez a TOP+ keretében a helyi gazdaság fejlesztése, pl. ipari terület infrastrukturális fejlesztése, a Kendereskertben, mint agrár-ipari innovációban tervezett egy 150 négyzetméter alapterületű akadálymentes technológiai épület megépítése.

Hajdúnánásnak stratégiai fontossága a turizmus, benne a Gyógyfürdő minél korszerűbbé tétele, és minde mellett a gazdaságos, megközelítően

őnfenntartóvá válásának elérése. Fejlesztések valósulnak meg a fürdő és a Kendereskert által határolt területen, kerékpáros út, tanösvény létrehozása, a Portéka Házban az emeleti rész vendégfogadásra kész kialakítása. Új idegenforgalmi attrakció lehet a Szalmaház egy régi szalmakalappagyár felújítását követően a Lorántffy utcán.

A közfoglalkoztatás területén jelentős változások következtek be; míg 2015-ben 1072 fő volt a foglalkoztatottak száma, addigra 2023-ra mindössze 240 fővel számolnak, ez több mint 70%-os csökkenés.

Polgármester úr tájékoztatóját követően lakossági kérdések hangzottak el, leginkább általános témákban, a költségvetést nem igazán érintően, amelyek között személyeskedésbe forduló kérdések is szerepeltek. A város 2023 évi költségvetését a februári testületi ülésen tárgyalják, és várhatóan elfogadásra is kerül.

(r.zs.)

Kormányzati támogatás az elektromobilitás elterjesztéséhez

A városháza dísztermében került sor a Ne élj üvegházban!-program hajdúnánási nyitórendezvényére. Szólláth Tibor polgármester üdvözlésképpen az üvegházhatású gázok visszaszorításának fontosságáról beszélt, hozzátéve, hogy az ilyen irányú törekvéseknek is mindig összhangban kell lenni a hétköznapi valósággal.

Arra kell odafigyelnünk, hogy a kétségkívül jó környezetvédelmi célok ne kampányszerűen, hanem folyamatosan jelen legyenek mindennapjainkban: kapcsoljuk le a feleslegesen égő

lámpákat, ha tehetjük, rövid távon gyalog vagy kerékpárral közlekedjünk, és használjuk ki az elektromobilitásban is jelenlévő kormányzati támogatásokat. Emlékeztetett, hogy az elmúlt években magánszemélyeknek is több milliárd forint támogatást lehetett igénybe venni elektromos rászegetésű kerékpárok és személyautók vásárlására egyaránt. Emellett számos program révén juthattunk valós információhoz a környezetvédelem aktív védelme kapcsán.

Halász János országgyűlési képviselő,

a Városok, Falvak Szövetsége elnöke ehhez csatlakozva örömmel számolt be arról, hogy a Ne élj üvegházban!-program két éve tartó folyamatához idén Hajdúnánás mellett újabb települések csatlakoztak. A program szép példája az együttműködésnek, hiszen a kormányzat mellett civil szervezetek és önkormányzatok is részt vesznek benne a megszülető gondolattól egészen a megvalósulásig. A kétségtelen attrakció – az üzemeltetésre átadott elektromos meghajtású haszongépjármű – mellett tájékoztató előadásokat

tartunk és nyílt napokon mutatjuk be az elektromos közlekedés múltját, jelenét és várható jövőjét egyaránt. Interaktív foglalkozásokat tartunk a felsőtagozatos iskolások számára, akik erre a célra fejlesztett játékok segítségével szerezhetik meg és mélyíthetik el a tárgyban szerzett tudásukat. Az önkormányzati döntéshozókat pedig a meglévő és várható kormányzati intézkedésekről tájékoztatjuk.

(forrás:hajdunanas.hu)

Újra lehet Önkéntes Katonai Szolgálatra jelentkezni

Két kiképzési ciklus és mintegy ezer résztvevő – ez az Önkéntes Katonai Szolgálat (ÖKSZ) elmúlt kétévi mérlege. Elsősorban a 18-25 év közötti, továbbtanulást tervező fiatalok, de akár 65 éves korig minden magyar állampolgár jelentkezését várják, aki motiváltnak érzi magát és érdekli, milyen a katonák élete.

A kiképzések tervezetten március 13-án indulnak az ország valamennyi pontján, a Magyar Honvédség területvédelmi ezredeinél. Az első 2 hónapban az alapképzésen a katonai érintkezés és a fegyveres harc alapvető ismereteit sajátíthatják el a résztvevők. A képzés második, 4 hónapos részében az önkéntesek folytathatják a kiképzést ugyanott, a lakóhelyük vonzáskörzetében, de művelti besorolású alakulatnál is. Utóbbi azt jelenti, hogy az adott katonai szervezetre jellemző (akár ejtőernyős vagy búvár képzést is) kaphatnak, de megtanulhatnak harcjárművet vagy munkagépet kezelni is.

A fizikai és szellemi kihívást támasztó kiképzésen nagy hangsúlyt kap a csapatmunka, a fegyelem és a szabályok betartása. A szolgálat az

önkéntességen alapul, ezért bármikor megszüntethető, de közben is dönthet úgy a résztvevő, hogy szerződéses katoná lesz, vagy katonai elhivatottságát tanulmányai folytatása mellett, illetve egyéb munkaviszonyban, tartalékosként bizonyítja.

Az ÖKSZ második ciklusának végén életvezetési tanácsokkal, stressz- és konfliktuskezelési, probléma megoldási és kommunikációs stratégiákkal segítik a jelentkezők polgári életben történő elhelyezkedését, amely a katoná leszerelését követően megkönnyíti a civil életben történő tájékozódást is. Sokan azonban megtalálják számításukat a honvédségnél: a tartalékos katonák közül (beleértve az ÖKSZ program résztvevőit is) tavaly több mint 400-an választották a szerződéses katonai szolgálatot.

A képzés első két hónapjában a fizetés a mindenkori minimálbérnek megfelelő összeg, ez jelenleg nettó 154 ezer, a 25 év alattiak számára 189 ezer forint. Aki a program második részében speciális területet választ, már a garantált bérminimumot kapja havi fizetésként, amely jelenleg nettó 197 ezer, a 25 év alattiak számára kö-

zel 242 ezer forint. A résztvevőknek jár továbbá ruházati ellátás, napi egyszeri meleg étkezés, utazási költségtérítés, valamint szükség esetén szociális támogatás.

Az ÖKSZ alatt legalább 6 hónap teljesítésével 16 vagy 32, egyéves szolgálattal akár 64 felvételi többletpontot is lehet szerezni a felsőoktatási felvételi eljárásban. A sikeres teljesítés az Acélkocka Altisztképzési Rendszerbe történő jelentkezés esetén is előnyt jelent. Az eddigi ÖKSZ kiképzések résztvevői elhivatottsággal álltak a programhoz, és jellemzően végig csinálták a kiképzést.

A katonai toborzók február végéig várják a jelentkezést a toborzó ügyfélszolgálati irodákban, a Magyar Honvédség Központi Online Toborzó Irodájában, az onlinetoborzo@mil.hu címen, vagy a www.iranyasereg.hu karrieroldalon.

Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyékben az ügyfélszolgálati irodák elérhetőségei:

3. HADKIEGÉSZÍTŐ ÉS TOBORZÓ IRODA

Cím: 4026 Debrecen, Péterfia u. 58/A.
Telefon: 06 (30) 815-0998
E-mail: hajdu.toborzo@mil.hu

5. HADKIEGÉSZÍTŐ ÉS TOBORZÓ IRODA

Cím: 4400 Nyíregyháza, Dózsa György út 29.
Telefon: 06 (42) 501-030
E-mail: szabolcs.toborzo@mil.hu

4. HADKIEGÉSZÍTŐ ÉS TOBORZÓ IRODA

Cím: 3526 Miskolc, Hatvanötösök útja 2.
Telefon: 06 (46) 327-245
E-mail: borsod.toborzo@mil.hu

SÁTORALJAÚJHELY

– toborzó ügyfélszolgálati iroda
Cím: 3980 Sátoraljaújhely, Széchenyi tér 1.
Telefon: 06 (30) 815 0706
E-mail: zemplen.toborzo@mil.hu

További információk: iranyasereg.hu

Fejlesztések a Bocz-N Kft-nél

Befejeződött a Bocz-N Kft. fejlesztési projektje a Széchenyi Terv Plusz program keretében. A beruházás során megvalósult egy világszínvonalú japán forgácsológép beszerzése, megújuló energiaforrást hasznosító technológiák -napelem és hőszivattyú- kivitelezése és egy komplett vállalatirányítási rendszer bevezetése. A projektzáró rendezvényre február 10-én került sor.

Jelentős fejlesztést valósított meg az elmúlt év során a Bocz N. Kft., „A mikro-, kis- és középvállalkozások modern üzleti és termelési kihívásaihoz való alkalmazkodását segítő fejlesztések támogatása” elnevezésű pályázati felhívás keretében. A több mint 200 millió forintos beruházás projektzáró rendezvényére a cég Petőfi utcai telephelyén került sor, ahol ifj. Bocz Imre, tulajdonos ügyvezető röviden ismertette a pályázat megvalósulásának fontosabb mérföldköveit, majd a vendégek egy közös üzembejáráson ismerkedtek a Mazak Multiplex W200 CNC esztergagéppel, a napelemes rendszerrel és persze az üzem többi, szintén a kor színvonalán működő gépjárműveivel. A pályázat forrása egy 70%-os támogatottságú uniós pályázat volt, több mint 150 millió forint értékben, amelyet már a beruházás kezdetekor megkapott a

cég. A végleges támogatottság majd az elkövetkező időszakban, sok szempont alapján mért teljesítmény, hatékonyság alapján fordul át vissza nem térítendő támogatássá. A megvalósult jelentős fejlesztés még hatékonyabb termelést eredményez, segít a munkaterő megtartásában, jelentős megújuló zöld energiát állít elő, és nő a vállalatirányítás minősége, ami nagyban segíti a mindennapi feladatok ellátását.

(HNU) – fotó: Füz László

Anyakönyvi hírek

Köszöntjük Hajdúnánás legifjabb lakóit:

- ✿ Bózsár Attila
- ✿ Ötvös Samu
- ✿ Kelemen Janka

A pompázatos temetés

A temetések külsőségeiben, pompájában mindig volt különbség. Egy fejedelem, egy államférfi tekintetében pedig különösen is. Február 22-én volt 416 éve annak, hogy utolsó földi útjára kísérték a Magyarok Mózesét, Bocskai Istvánt. Ennek emlékeztére álljon most itt ez az írás, amely az államfőnek kijáró temetési szertartásról szól.

„A nyilvános keserőség gyászos színháza”

Így nevezték a középkorban a főúri temetéseket, melyeken különös jelentőséget kapott a nyilvánosság számára rendezett halotti pompa, azaz a látványosság, a „gyászos színház”. Ezzel együtt állami tiszteletadás volt, éppen ezért kevésbé kaptak hangsúlyt az egyházi elemek.

Az erdélyi fejedelmi temetések a középkori magyar királyi udvar temetési szokásaihoz igazodtak. A hatalom folytonosságát ezeken az eseményeken is az úgynevezett alteregók szimbolizálták, akik a halottas menet főszereplői voltak, s magát a gyászolt személyt jelenítették meg. Az ilyen temetési menet az utódlást kifejező szimbólumot is kapott. Ugyancsak középkori szokás szerint az elhunyt uralkodót az a személy temette, búcsúztatta, aki utódja lett.

Bocskai kassai és gyulafehérvári gyászmenete

Bocskai István 1606. december 29-én, Kassán fejezte be földi pályafutását. Egy hónapon át tartó előkészület után, 1607. február 2-án ott rendezték az első halotti pompát, melynek leírása fennmaradt, s mintául szolgált a gyulafehérvári temetéshez is. Az ese-

mény, harangzúgás mellett a fejedelmi székháztól az „Erzsébet templomig” vezető úton zajlott. A leendő örökös szerepét itt Homonnai Drugeth Bálint, a hajdú hadak főparancsnoka, a Bocskai által megnevezett utód töltötte be. Az általa szervezett bandériumok alkották a kordonokat az út két oldalán. Ruházatuk „veres” volt. Ezzel azt kívánták kifejezni, hogy a fejedelmet megmérgezték, tehát nem természetes halállal távozott. A talpas (gyalogos) katonák, azaz a díszőrség sorfala között haladt végig a gyászmenet, élen a koporsóval, a templom szentélyéig, a ravatalig.

1607. február 22-én szervezték az újabb halotti pompát a szakrális fejedelmi központban, Gyulafehérváron, a temetkezési helyen.

A menetet itt is az egyházi, a helyi és vármegyei előjárók vezették. Őket a pompafokozás végett ezüstös szerszámzatú vezetéklovak, illetve egy kopjás had követte, kezükben színes udvari zászlókkal. Utánuk a trombitások csoportja lépkedett, akik azt fejezték ki, hogy a török által királyként elismert uralkodót temetnek. Utánuk a fejedelem politikai sikereit szimbolizáló címerek érkeztek (középen a családi, kétoldalt Erdély és Magyarország címere), melyeket egy-egy pompás paripára aggattak.

Mögöttük katonás rendben az udvari fekete sereg vonult, majd két ifjú kezében jelképes motívumok tűntek fel. Egy fekete zászló, amely a véget jelképezte és a kezdetet szimbolizáló aranszínű. Utánuk egy fekete bارسonyba öltöztetett ifjú vitéz haladt, szablyával és buzogánnyal a kezében. Egy másik ifjú pedig csupán egy pallost tartott. Mindkettő a fejedelem

katonai erényeire utalt. A két jelképes alak - mint Bocskai alteregói - között szintén daliás ifjak vitték, a „török koronát”, amely a fejedelem elért sikereit jelképezte.

A nehéz selyemmel bevont koporsó

Ezután érkezett feketébe öltöztetett szolgák által vállra emelve „a fejedelem nehéz selyemmel bevont koporsója”, rajta a brassói polgároktól kapott koronával, melyet a „szentegyházban” felállított díszes ravatalra helyeztek. A koporsóban Bocskai teljes ünnepi díszben nyugodott, fején forgós süveggel, amely a világi megbecsülést jelképezte. Kezébe jegykendőt adtak, azzal az üzenettel, hogy a halott lelke már találkozott a Teremtővel. A ravatal mellett helyezték el a címereket, a koporsón pedig a koronákat. A búcsúbeszéd és a református szertartás végén a koporsót a szentélytől balra, a templom padlózatába süllyesztett szarkofágba helyezték, majd rácsúztatták a sírlapot. A koronák nem szálltak sírba. A török szultántól kapott diadém ma is megvan, a másiknak azonban mindmáig nyoma veszett.

A temetési szertartás idején a falakat még bibliai jelenetek ékesítették, azaz tetőtől talpig ki volt festve. Első fejedelmi intézkedései között éppen ő adta az utasítást, hogy a templomot adják át a katolikusok a reformátusoknak, ám az eltelt egy év még kevesnek bizonyult arra, hogy megfosszák a középkori freskóktól és a gótikus stílusú szakrális tárgyaktól, melyeket még Hunyadi János készíttetett. A mai puritán templombelső az erdélyi fejedelemség későbbi szakaszában alakult ki.

Mindösszességében ez a pompázatos temetés - melynek óriási érdeklődő, gyászoló közönsége volt -, az emelkedettség, a végtisztesség örök példájaként állhat előttünk.

(Lásd még ehhez: Lencz Géza: A halotti menet részletes leírása, 1907., Szabó Péter: Temetkezési kultúránk, 1998.)

Buczkó József

Az erdélyi fejedelmek temetkezési helye, a gyulafehérvári Szent Mihály Székesegyház. Jobbra az érseki palota, amely fejedelmi székház is volt.

Lapok a kalendáriumból: Február 24. Szent Mátyás, „a jégtörő” ünnepe

Az emberek képzelete kapcsolatban teremtett Mátyás apostol ünnepe és a közeledő tavasz között, így lett Szent Mátyás apostol Jégtörő Mátyás, mondván, hogy „az ő szekercéje töri meg a jeget, a tél hatalmát”.

Úgy tartják, "ha Mátyás jeget talál, töri, ha nem talál, csinál".

A Lévi nemzetségből, Betlehemből származó Mátyás tudós ember volt. Ő volt az az apostol, akit az áruló Júdás helyett maguk közé választottak Jézus tanítványai. Az apostolok szétszéledése után a hagyomány szerint Etiópiában hirdette az evangéliumot. Életéről több legenda is tudósít, to-

vábbá az Érdy kódexben és a Debreceeni kódexben is olvashatunk róla.

Mátyás apostol vértanúságot szenvedett Krisztusért; egyes források szerint nyakazó bárd oltotta ki életét. Ezért ábrázolták bárdal vagy szekercével, s választották az ácsok és mészárosok védőszentjükknek. Önálló középkori ábrázolását nem ismerjük, de az apostolok oltárán szerepel.

A néphagyomány szerint az apostol ezen a napon osztja ki a sípokat a madaraknak, hogy újra énekeljenek.

A Mátyás-napi időjárásból lehet jóslani az éves termésre, tojásszaporulatra. A hideg idő jó termést jelent,

a szeles pedig kevés tojást. Ha Mátyáskor esik, akkor a jég elveri majd a termést, a szőlő savanyú lesz. A Mátyás napján fogott hal az egész évi szerencsés halászat előjele. A mohácsi magyarok mesélik, hogy az Úr városukba küldte Mátyást jeget törni, a szekecsek azonban eléje állottak, pálinkával itatták. A lenyerezés után Mátyás visszafordult, a várvavárt jégtörés elmaradt. Ezután Isten Gergelyt küldte a földre, őt meg

Szent Mátyás jelképével a szekercével

a bárjak borral tartották vissza. Most már az Úr nevelőapját, az igaz Józsefet küldte a tavaszváró emberek közé, aki azután baltájával meg is törte a Duna jegét.

A Nánás Pro Cultura Nonprofit Kft. programajánlója

Március 1. (szerda) 15.00 KOR-HATÁRTALANUL - avagy 50 után kezdődik az élet. Közönségtalálkozó Endrei Judittal, a Kor-határtalanul program vezetőjével, egykori televíziós műsorvezetővel.

Helyszín: Hajdúnánás, a Bocskai Filmszínház moziterme. A részvétel díjtalan. A program Hajdú-Bihar Vármegye Önkormányzata „A hajdú hagyományok nyomában” című, TOP-5.3.2-17-HB1-2018-00001 azonosítószámú projektjének keretében kerül megvalósításra.

Március 2. (csütörtök) 17.00-18.30 Hobby Börze

Szeretettel várunk mindenkit, akik érdeklődnek bármely gyűjtési terület iránt, cserélnének, vásárolnának, vagy csak szívesen megnéznék mások gyűjteményét! Bélyeg, képeslap, érme, bankjegy, szalvéta, telefonkártya, kártyanaptár, játékok, könyvek, képregények, régiségek stb. – hozzon el bármit, amit szeretne eladni, elcserélni vagy csak bemutatni! A részvétel díjtalan! Helyszín: Hajdúnánás, a Bocskai Filmszínház nagy klubterme.

Március 4. (szombat) Gyalogtúra az Előháti erdőbe! Indulás 13 órakor a Keleti főcsatorna Polgári úti hídjától (a híd túloldaláról). Végig sétálunk a

Keleti főcsatorna partján a Tedeji hídig, onnan pedig a tedeji templomdomb érintésével az Előháti erdőbe. A túra hossza kb. 14-15 km. Rossz idő esetén a túrát más időpontban tartjuk meg. További információk Szólláth Zoltántól kérhetőek a 70/372-1494-es telefonszámon! **Kérjük, a túrára előzetesen az info@nanasvmk.hu e-mailcímen jelentkezzen be!**

Felhívás! „3X3”-as vetélkedő 2023 harmadik havában, **Nónapon! Időpont: 2023. március 8. 17.00 óra** Drága Hölgyek: FIATALOK ÉS HOSSZÚ IDEJE FIATALOK! Játsszunk együtt egy vidám vetélkedőn, ezen a napon! Ünnepejük ezt az eseményt játékosan, örömmel, családdal, vagy barátokkal három fős női csapatok találkozásával!

Helyszín: Kéky Lajos Városi Művelődési Központ nagyelőcsarnoka, vagy Bocskai Filmszínház Klubterem A legjobb csapatokat díjazzuk! Nevezés díjtalan. Három fős (esetleg három generációs) csoportok jelentkezését várjuk 2023. február 28-ig a Kéky Lajos Városi Művelődési Központ információjában (Köztársaság tér 6 sz.) és irodájában (Köztársaság tér 16 sz.) személyesen, vagy telefonon: 70/37214914- 52/ 382-400 számokon. Érdeklődni a facebook oldalunkon,

a fenti helyszíneken és telefonszámokon lehet. Örömteli felkészülést kívánunk! Találkozunk a Nónapon! A rendezvényen kép – és hangfelvétel készül.

Március 10. (péntek) 17:00 Tavasz selyemsál festés

Készítsd el kedvenc színeiddel a saját hernyóselyem sáladat! Kitűnő lehetőség arra, hogy megmutasd milyen is vagy valójában. A színek sok mindent elárulnak rólunk. De ha csak egy hiányzó szettre van szükséged a tavaszi ruhatáradhoz, ne habozz, legyen élmény számodra az alkotás! Egyszerű vizes technikával készítjük a sálakat, melyet mindenki könnyen elsajátíthat az instrukcióim alapján. Nincs nagyobb öröm, ha valakit egy általad készített egyedi sállal tudsz meglepni. A program során egy nagy méretű hernyóselyem sálal fest mindenki. Részvételi díj: 12.000 Ft A foglalkozást tartja: Kovács Anikó alkotóművész

Jelentkezés korlátozott számban a 70/372-1494-es telefonszámon!

Március 11. (szombat) 14.00 Nyitott műhelyfoglalkozás a gyöngyfüző és hímző szakkörök műhelyében. Helyszín: a Bocskai Filmszínház nagy klubterme. A foglalkozás keretében

megismerkedhetnek a szakkörök tevékenységével, bepillantást nyerhetnek a különböző hímző és gyöngyfüző technikákba. A szakköri tagok vezetésével gyöngyhímzett és gyöngyből fűzött kokárdát készíthetnek. Szeretettel várjuk az érdeklődőket! A foglalkozásokon max. 20 főt tudunk fogadni. Részvételi szándékát kérjük előzetesen jelezze az info@nanasvmk.hu címen, vagy a 70/372-1494-es telefonszámon!

Március 17. 17.00 óra Újra Alkotózóna!

Hangolódás a tavaszra. Tavasz lakásdekorációk készítése különböző alapanyagokkal és technikákkal. Foglalkozás vezető: Fejesné Tóth Erzsébet Részvételi díj: 6 000 Ft, amely tartalmazza az alapanyag árat is. Helyszín: Bocskai Filmszínház nagy klubterem

Március 31. 17.00 óra Alkotózóna Készüljünk együtt a húsvétra! Kapcsolódjunk ki együtt kreatívan! Húsvéti dekorációk készítése. Foglalkozás vezető: Fejesné Tóth Erzsébet Részvételi díj: 5 500 Ft, amely tartalmazza a szükséges alapanyagok árat is. Helyszín: Bocskai Filmszínház nagy klubterem

Gyöngyvarázs

Vargáné Papp Júlia az alábbiakban számolt be.

A program a Csoóri Sándor Alap által támogatott "Hagyomány és megújulás a Magyar Gyöngy Egyesületben" című pályázat keretében valósult meg. Csoportunk a 2021-ben meghirdetett aSzakkör program keretében alakult, először 7 fővel, jelenleg 13 fő a létszámunk. A csoport tagjai korábban nem készítettek gyöngyészereket, a többségnek új volt a gyöngyfüzés. De sikeresen végig csináltuk az aSzakköri foglalkozásokat, az elkészített munkákkal kiállításon is bemutatkoztunk a hajdúnánási Kéky Lajos Művelődési Központ galériájában.

2022 augusztusában kezdtük feldolgozni a Magyar Gyöngy Egyesülettől kapott gyöngyöket. A pályázat kiírásának megfelelően népi ékszereket készítettünk, alapul az Oláh Márta: Népi gyöngyészerek című könyvét használtuk. Ennek megfelelően tázliakat, csiperkét, kis- és nagykrasói gyöngyallért, cserbeli, lakócsai gyöngynyakékeket készítettünk, megismerkedtünk a latitár készítésének technikájával, néhány kisebb háromszöges is készült belőle. Az elkészült gyöngyallérokat, nyakékeket szeptember 26 – október 20. között a szomszéd településen, Polgáron az Ady Endre Művelődési Központban kiállítás keretében bemutathattuk az aSzakkörös anyaggal együtt.

Augusztus 20-án a szakköri tagokkal gyöngyfüző foglalkozást tartottunk gyerekeknek, ahol vízfolyásos karkötőt készíthettek az érdeklődők.

Szeptembertől hetente egy alkalommal találkozunk a Kéky Lajos Városi Művelődési Központban, ahol folytatjuk az aSzakköri programot, illetve további népi ékszerek készítésének technikájával ismerkedünk. Terveink között van a sárközi gallérokkal való ismerkedés, valamint a kalotaszegi gyöngyhímzés technikájának elsajátítása. Nyitott műhelyfoglalkozást tervezünk adventhez, illetve a tavaszi ünnepkörhöz kapcsolódóan. (6 foglalkozás volt az, amit teljes mértékben csak a népi ékszerekre, az egyesülettől kapott gyöngy feldolgozására fordítottunk.)

A szakkör vezetőjeként úgy gondolom, hogy jól használtuk fel a kapott alapanyagot, a résztvevők örömmel sajátították el az újabb technikákat, s büszkén viselik az elkészített nyakékeket az ünnepi alkalmakon, illetve a hétköznapokban is. A gyöngyfüzés során nemcsak gyöngyszemek fűződtek egymás mellé, hanem a csoport tagjai között is szoros kapcsolat jött létre. Vidám, jó hangulatú, az új dolgokra fogékony, empatikus közösséggé formálódtunk. Köszönjük a lehetőséget, hogy részesedhettünk a pályázati keretből.

Vargáné Papp Júlia, szakkörvezető

Még 2021-ben történt, hogy Hajdúnánáson is otthonra talált szakköri formában a gyöngyfüzés, és a hímzés is. A kis csapat az aSzakkör program keretében kezdte el munkálkodását, és mára már szép számú igen aktív tagokból áll a Gyöngyvarázs szakkör, amely a Magyar Gyöngy Egyesület egyik pályázatán sikeresen szerepelt. Munkájukról a szakkörvezető

„Bendegúznak vére”

Bendegúz király

Idei évünket, 2023-at, nagymértékben áthatja Petőfi Sándor és a Himnusz születésének 200. évfordulója. Nemzeti imánk a Habsburg elnyomás idején, 1823-ban született. Ha a haza nem szabad, akkor az Istenhez fohászkodunk, megidézzük az őseink szellemét, hogy megmeneküljünk ebből a szörnyű állapotból.

Az ősök egyike Bendegúz, s Kölcsey egyértelműen az ő leszármazottjának tekinti a magyarokat. Nemes és tudós emberként tisztában volt ő is, az akkor még teljesen egyértelmű őstörténeti ténnyel, hogy mi az európai hunok utódai vagyunk. Így ismertek minket akkor és ezt megelőzően a világban. Egyébként ma is a „hun” szó különböző alakváltozataival neveznek néven minket, főként az európai nyelvekben.

Sokáig tartotta, s talán még ma is

tartja magát az a megközelítés, hogy a reformkor és a 48-as szabadságharc idején, a romantika egy délibábos, hamis őstörténetet talált ki. Az igazság az, hogy vészterhes időben a dicső múlt és tettei mindig erőt adnak és felértékelődnek, s abban gondolom megegyezhetünk, hogy a Habsburgokkal közös történelmünk ilyen korszak volt. Ugyanakkor válasz és védekezés volt arra a jelenségre, hogy Habsburg nyomásra új őstörténetet kezdtek bevinni a köztudatba, gyakran műkedvelő vagy ezzel a feladattal megbízott emberek, esetleg önjelölt bajkeverők.

De térjünk vissza egy kicsit Bendegúzhoz! Kire utal a műben Kölcsey Ferenc? Bendegúz, Atilla(!) hun király apja, Nimród, másképpen Ménrót Fia. Arany János: Rege a csodaszarvasról című verses költeményében találkozhatunk utóbbival. „Hunor s Magyar, Két dalia, Két egytestvér, Ménrót fia.”

A Himnusz kisgyermek korunk óta velünk van. Ki ne tudná felidézni, amikor szüleit vagy más felnőtteket mozdulatlanul, vigyázban állva látta, ahogy fennhangon énekelnek valamit? Nem értettük, mi is történik, mi ez az ének, amely ilyen furcsa viselkedést vált ki a felnőttekből?

Fokozatosan értették meg velünk és nőttünk bele abba a helyzetbe, hogy belássuk, ez nem más, mint a tisztelet megadása őseink emléke és tettei előtt és egész magyar nemzetünk iránt érzett szeretetünk megnyilatkozása. Magától értetődő dolgokról nehéz megnyilatkozni, de viselkedésünk megmutatja, milyen érzelmeket vált

ki belőlünk egy vers vagy annak megzenésített változata.

Nemzeti imánk mindenkinél jelent valamit. Gyakran hallottuk, megtanultuk, meghatódtunk hallatán vagy éppen büszkeséggel töltött el bennünket, ha sporteseményekkor jelentette számunkra a nemzetet és akik győztek, egy emelkedett pillanatban érezhették magukat egy közösség lányainak és fiainak.

Sajnos nem csak a magyar népnek voltak „zivataros századai”, ahogy a költő írja az alcímben, hanem a Himnusz is. Úgy vélem, hogy e mű megmaradása a gondviselésnek köszönhető. Ez ugyanis lehetővé tette, hogy a magyar néplélek és az együttes emlékezet megtartotta ezt az emelkedett verset és az összetartozás érzését nem tudta szétszakítani még a kommunizmus sem, ahol a Himnusz, a nemzeti ima nem voltak jól csengő szavak. Az Isten szó kimondását veszélyesnek érezték és ideológiájukkal összeegyeztethetetlennek tartották. Erre az időszakra az volt a jellemző, hogy a különböző eseményeken lejátszották, mint zeneművet és a tömeg némán hallgatta.

Mostanában megfigyelhető az a jelenség szerencsére, hogy sok szülő ad magyar, sőt régi

magyar nevet gyermekeiknek. Így találkozhathatunk a Bendegúz névvel is. Úgy gondolom, hogy az édesanyák és édesapák nem ősapánkról nevezik el így fiaikat, hanem Regős Bendegúztól, aki – mint az közismert – az Indul a bakterház című regény és film főszereplője. Persze szívünkbe zártuk őt is és a szerepet alakító, fiatalon elhunyt Olvasztó Imrét is, aki ézaltal beírta nevét a magyar filmtörténetbe.

Soha ne felejtjük el azonban azt, hogy ő is és mi is „Bendegúznak vére” vagyunk!

Isten áldjon minden magyart!

Nagyné Józsa Beáta

Nimród fejszobra Nimrud-hegy, Délkelet Anatólia, Törökország

„Magyarnak maradni azon a helyen, ahová születtünk...”

Januárban folytatódott a Bocskai István Általános Iskola Magyarnak maradni programja. Ezúttal Kárpátaljáról, Nagydobronyból érkezett egy 14 fős delegáció, az ottani Líceum 10 diákja és 4 pedagógusa, akik több helyi programon is részt vettek és egy szép verses-zenés-táncos műsorösszeállítással is emlékeztek a Magyar kultúra napjára.

Mint arról már korábbi tudósításainkban is beszámoltunk, a Bocskai Iskola karitatív munkacsoportja a Magyarnak maradni programja keretében több, határon túli településről hív és vár kisebb-nagyobb csoportokat, közösségeket, hogy hírt hozzanak arról, hogyan lehetséges magyarságuk megőrzése, a sokszor igen nehéz körülmények ellenére. Január 27-29-e között a kárpátaljai Nagydobronyi Líceumból érkezett egy maroknyi kis csoport, 10 gyermek és négy felnőtt.

Mint Csillikné Szólláth Júlia a karitatív munkacsoport vezetője elmondta, régi barátság köti össze őket, és mindig is szerettek volna megismerkedni városunkkal. Sajnos, hogy erre ebben a rettentő háborús időben került sor, hiszen valós veszélynek vannak, voltak kitéve.

Szerencsére útjukat nem szakította félbe légiriadó, így gond nélkül megérkeztek Hajdúnánásra, és még aznap két alkalommal is bemutatták ajándékkukat, egy műsort, amelyet otthon a Magyar kultúra napja ünnepére állítottak össze.

A verses-zenés-néptáncos irodalmi összeállításban – mint elmondták, főként az iskola pedagógusai helyi alkotók verseit, vagy éppen megzenésített verseit adták elő, amit szívvel-leléssel hoztak el nekünk, a „kis töredék hazából, Kárpátaljáról.” A műsorban számtalan szebbnél-szebb gondolatok

fogalmazódtak meg, hazáról, kultúráról, anyanyelvről, szülőföldről.

A Líceum igazgatónője, Kátóna-Mironova Berta elmondta, embert próbáló időkben élnek, de mindent megtesznek azért, hogy a gyerekek minél kevesebbet érezkeljenek a gondokból, és erre a dal, a vers nagyon jó eszköz. „Összeállításunk arról szól, amit belül érzünk, amit vallunk, amiben hiszünk, amiben reménykedünk. Úgy a versben, mint a dalban, táncban azt fejezzük ki, ami mindennapjainkban foglalkoztat; szomorúságot, félelmet, bánatot, hitet, reményt, szóval mindent, amit az emberi lélek magában hordoz.”

A három nap számtalan közös élményt hozott, hiszen a kis csapat ott volt a Holokauszt Emléknapijának és a Doni Hősök Emléktúra megemlékezéseken is. De talán mindennél erőteljesebb volt az együvé tartozás érzésének megélésére a műsor és annak különleges percei.

(r.z.s.)

Kósáné dr. Oláh Julianna emlékére

1945 – 2023

Türellemmel viselt hosszú, súlyos betegség után távozott a mindenélők útján városunk szülőlté, Kósáné dr. Oláh Julianna.

E sorok írója valamikor 2008 táján ismerkedett meg Julikával – hiszen mindenki így hívta őt – egy könyvtári rendezvény kapcsán. Kedves, mindig mosolygós lénye elvarázsolta közvetlen környezetét, érdeklődő volt, és mint ahogy egyik volt tanítványa, majd kollégája írta: „Csillagszóró volt. Két kézzel szórta szeretetét.” Tudtuk, hogy súlyos beteg, de amikor januárban egy e-mail érkezett címéről, azt gondoltam, minden rendben, Julika jobban van. Nem így történt. Talán a gyerekek, unokák tudatták így a sok-sok ismerőssel, barátokkal, hogy örökre itt hagyott bennünket.

Hajdúnánáson született, alig néhány hónappal a második világhábo-

rú után. Szülei későn jött gyermeke, akinek hite gránit talapzaton nyugodott. A „Kőrösiben” végzett, majd a Kossuth Lajos Tudományegyetem szerzett diplomát magyar-német szakon. Itt most sorolhatnánk szakmai előrehaladásának lépcsőfokait, hogy később az akkori Bessenyei György Tanárképző Főiskolába került, itt tanított, fő szakterülete a német irodalom és német nyelv módszertanának tanítása volt. Hogy számtalan publikációja jelent meg, hogy nemzedékek nőttek fel a „Mesél a der, die, das”, elsőként megjelent könyvének, amit számos irodalmi tanulmány, közöttük egy nagyszerű 2 kötetes irodalmi szöveggyűjtemény követett.

Számos felkérést kapott irodalmi művek lektorálására, ő maga is rendszeresen írt továbbra is, szinte élete végéig – ezernyi nyomot hagyva maga után. Mindig nyitott volt az új dolgokra, módszerekre, pedagógiai munkái is erről tanúskodnak, lázas hirdetője volt az „egyszer másként” történő tanításnak.

De bármerre is járt, bármilyen jelentős feladata volt, soha nem feledte szülővárosát, az ősi gimnáziumot, és az őt a pályán elindító Péteri házaspárt, Lajos bácsit és Jucika nénit. Ragaszkodásáról, szeretetéről álljon itt egy vallomása, amely egy visszaemlékezéséből való:

„Mindenkiben megfogalmazódik néha az a vágy, hogy írjon gyermekkoráról; annak valamelyik szeletkéjéről.

Bennem régóta érlelődik az a gondolat, hogy írjak arról, hogy milyen volt egyszer régen, nagyon régen hajdúnánási diáknak lenni. Ahogy nőtt bennem a megírás vágya, úgy bővült a láthatár.

Ha ma – magyar-német szakos tanári képzettségemmel a hátizsákomban – valaki megkérdezné tőlem, hogy „Mondd Oláh Juci milyen műfaji kategóriába sorolnád a mondanódodat és az írandódodat?” – kicsit zavarba jönnék, bőbeszédű lennék, s azt felelném: „Nos igen... hát a műfaj »hajdúnánási iskolai mesék«; de védekező pozícióba is vágnám magam, s következőképpen hivatalosan szakszerűvé is válnék...”

Kicsit megidézem a kor történelmét és társadalmát, felvillantom a nyüzsgő iskolatársak hadát, fejet hajtók volt tanáraink előtt, megmerítek az anekdoták világában, aztán egyre inkább felvállalom a „mi” személyes-névmás aprócska „én” testvéreinek a szerepét. Arról szólok, hogy én milyenek láttam ezt a két iskolát, és kiválasztok a sok tanáregyéniségből, akikre jó szívvel gondolok vissza négy arcot; őket, akik számomra a hajdúnánási tanárgaléria „legkedvesebb portréját” jelentik, akik életemnek meghatározó sarkkövei voltak.

A történelmi-társadalmi háttér igen ellentmondásos. Látjuk a második világháború véres poklából kilábaló országot: megcsonkítva, lerombolva, kifosztva, hitében megroppant-

va, elszegényedve, halottakat siratva, rokkantakat ápolva; de látjuk azt is, amelyik – a BÉKE ígéretétől megérintve – bízik a talpra állás erejében, az újrakezdésben, egy emberi jövő álmában; de jogos a félelme a jelent formáló, zűrzavaros, aggasztó, erőszakos újrakezdéstől, a ránk törő diktatúra ezernyi vicsorgó formájától.

S ott állunk „MI”, hat évesen, magunkhoz ölelve a békét, de sejtve a fenyegetettség hétféjű sárkányának bűzös lehetőségét is. Védelemként hozzábújunk családjainkhoz, elfogadjuk a kisebb-nagyobb közösségeink felénk nyúló védő kezét. Csak később érzünk majd rá városunk védő szárnyainak erejére. Mert sok oldalról védett bennünket ez a nagy közösség. Nélkülük nem lennénk itt... „Sok talentumot kaptam a jó Istentől. Örömmel tellett benne, hogy kamatoztathattam: csupa jeles osztályzatokkal, kitüntetéses tanári diplomával, „sub auspiciis rei publicae populares” doktori fokozattal, kandidátusi címmel. A felelet a szakmai sikereimre soha nem volt viharos taps és üdvörlég, de mindig ott volt a lélek mélyéről sugárzó öröm.”

Kedves Julika! Ezt a lélekmélyi, sugárzó mosolyú arcodat őrizzük, nyugodj békében, legyen áldott a föld, amely immár örök nyughelyed lett. Isten veled!

Rigó Tamásné

Tér-fél: A piac nem pláza

Markt, agora, fórum, bazár, piac - ezen szavaknak azonos a jelentése. Mivel a magyar nyelv nemzeti létezésünk legfontosabb megnyilvánulása, ne legyen már agora a piacunk, a belső. Igen, emlékszem, szerdán apám azt mondta, megyek a belsőbe (a piacra), pénteken pedig a külsőbe (a vásár térre).

Hosszú évek teltek el érdemi fejlesztés nélkül a piac területén. Ez a legújabb jelszó, ami nem igaz. Ugyan, ki emlékszik már a '80-as évek nánási piacára? (Elő kell venni a korábbi Hajdúnánási Újságokat!) Mostanában piacunk jövőjét bemutatni próbáló látványtervek tűnnek fel az interneten. Fehér színű falak, lépcsők, kockák halmaza látható a képeken. Nem tudom, mi marad, mi tűnik el a jelenlegi árusítóhelyekből. A jelenlegi pavilonok mellett elhelyezett raklapokat és egyéb kacatokat legalább átfestik fehérre? Ha marad a Bem utca felőli üzletsor, a víztorony mellett a termelői piac és elkészül egy

pláza szerű „modern” épület - az lesz a stílusok kavardása.

Félmilliárd forintból (minusz a víztorony) megoldódik, hogy még inkább közösségi tér lesz a piac. Eddig is az volt, csak nem így mondták. Azért valami tényleg mégis hiányzik. A hangulat.

Néhány éve egy közmeghallgatáson felvettem, hogy a nánási portékákat árusító termelői piac nem a két bejárat közötti kiemelt helyen van. A gondolat meghallgatásra talált. Közel két éve a Zöld város projekt keretében nyolc új pavilon épült a meglévők elé. Így a termelői piac első árusító helyei már a legjobb helyen vannak. Csak a cégtáblát felejtették el előrébb hozni.

Csendes a termelői piac (piac a piacon), mert az árusító helyek több mint fele ki sem nyit (főleg ha nincs, aki kinyisson), még decemberben az advent heteiben sem. Ünnepi készülődésnek még nyoma sem volt. A fedett részen

és annak előterében 2-3 árus kínál adventi koszorúkat, ünnepi díszeket. Az egész piacon nem akadt egy feldíszített pavilon, nem szólt karácsonyi zene, semmi ünnepi hangulata nem volt az egésznek. Talán 2013-ban volt először és utoljára ilyen kezdeményezés. Még jó, hogy volt, kellett is kará-

csony előtt a három délutános adventi forgatag a Köztársaság téren.

Ettől függetlenül még lehetett volna ünnepi varázsa a piacnak is. Szerencsére voltak szép ünnepi bolti kirakatok, díszek a városban több helyen is.

Nábrádi Benedek

Birkózás

Kifejezetten izgalmas, színvonalas versennyel rajtolt az idei válogató időszak, sportágunk legjobbjai Csepelen, a Kozma István Magyar Birkózó Akadémián (KIMBA) küzdöttek egymással.

Az eseményt a sportolókön, edzőkön, szurkolókon, s további sportvezetőkön kívül megtisztelte jelenlétével Bacsa Péter, a Magyar Birkózók Szövetsége (MBSZ) ügyvezető alelnöke, Bácsi Péter, az MBSZ szakmai igazgatója, Lőrincz Tamás, a KIMBA olimpiai bajnok szakmai igazgatója, Ancsin László, az MBSZ főtítkára, dr. Hegedűs Csaba olimpia bajnok, a KIMBA szakmai főtanácsadója.

A magyarországi világsztár versenyzők (világ és európa bajnok, világversenyek helyezettjei) között négy hajdúnánási birkózó is benevezett a 2023. év első országos, felnőtt válogató versenyére a Hódos Imre SE képviseletében. Jámbor Tamás, Jámbor Kristóf és Kocsis Ferenc szabadfogá-

ban, míg Oláh Gergő kötöttfogásban állt rajthoz. Két utóbbi versenyző még csak U23 korosztályú. Helyállásuknak két bronz érem (Jámbor Tamás, Kocsis Ferenc) és egy-egy 7., 8. helyezés lett az eredménye.

Szavakkal nehéz kifejezni azt az élményt ami ér bennünket, amikor a világ élvonalába tartozó birkózókkal együtt versenyezhetünk. Nyilván szereplésükkel megadják a verseny színvonalát és egyben teljesítményükkel elkápráztatják a nézőközönséget, a versenyző társakat egyaránt.

Ízelítőként két rövid példa: a kötöttfogás 87 kilogrammos mezőny fináléját három a világ élvonalbeli bajnok vívta. A súlycsoport aktuális vb-bronzérmese, Losonczi Dávid, az U23-as világ- és Európa-bajnok Takács István, valamint a szintén U23-as vb-győztes, felnőtt Eb-harmadik Szilvássy Erik. A helyezések sorrendje is ekképp alakult. (A cikk írásának idején Takács István arany érmese, Losonczi Dávid ötödik

helyezettje a Világ Birkózó Szövetségének első, ez évi világ rangsorversenyének. A 2022. év világranglistáján harmadik lett Lévai Zoltán, Lévai Tamás és Izmail Muszukajev.)

Az U23-as világ bajnok Lévai Tamás szőnyegre lépett 97 kilóban, a súlycsoport klasszisa, a vb-ezüstérmes, olimpiai ötödik Szőke Alexszel szemben, ahol nem kis meglepetésre Lévai Tamás győzedelmeskedett.

Mindketten igen fiatalok, nagy jövő áll előttük.

Szakosztályunk egyik célkitűzése, hogy a magyarországi birkózó klubok eredménylistáján legalább tíz hellyel előrébb végezzünk. Jelen versenyen értékes pontokat szereztünk.

Dr. Kiss József

100 éve született az „ezerészű” Nánási Tóth Lajos

Nánási Tóth Lajos

A cikk szerzőjével, Péter Lajossal, háttérben értékes gyűjteményének egy része

Tóth Lajos a 20. század második felének országos elismertségre szert tett hajdúnánási művésze volt, akinek ősei között nánási hajdúkapitány is szerepel. 1923-ban született Hajdúnánáson, munkás-családban. Édesapja korán elhalt, így a három gyermeket özvegy édesanyja nevelte. Gyermekkorában volt summás, napszámos, és bérmunkás. A háború után szakmát tanult villanyszerelő lett, később szakértétségizett, művezetőképzőt végzett. Tizenhét éven át Miskolcon dolgozott, egészen 1976-ig, amikor súlyos áramütés érte, és akkor le is szakadt. Attól kezdve itthon élt, és alkotó munkáját gyümölcsozón

elősegítette, hogy társadalmi támogatottsággal házat építhetett, melybe 1978-ban be is költözött, ott élt feleségével és nevelt fiával. Műtermet is kialakított, ahol mindenkit szívesen látott, aki valamilyen, az övéhez hasonló tevékenységet végzett, pl. kedve volt „követ faragni, lemezt vagy vasat domborítani, kislasztikát készíteni, festeni – ahogy ő maga megfogalmazta. A helyi érdeklődőkön kívül számos külföldi vendég is megfordult nála.

Egész életében mozgékony, sokoldalúan munkálkodó ember volt, de a – talán túlhajtott – szervezetét gyógyíthatatlan betegség támadta meg. Kórházba került, megműtötték, de

segíteni már nem tudtak rajta, 1988. június 1-én távozott közülünk. Nánásival bővült neve azonban fennmaradt. Előneve keletkezéséről ő maga mesélte, hogy az 1973-as amatőr művésztelepen három Tóth Lajos vett részt. Az ott készült művek zsűrizése közben az ő munkáját a művésztelep vezetője oly módon jelölte meg, hogy ezek a „nánási” Tóth Lajos képei. Ekortól használta előnévként, amely nagyon hamar országosan is ismertté lett.

Nánási Tóth Lajos művészi karrierje ott kezdődött, hogy fűrő-faragó nagypapa mellett már gyermekkorában szobrokat fabrikált. Később felnőtt-

ként Miskolcon Cserneyi Kaltenbach István szobrászati stúdióját látogatta, ahol megtanulta a mesterség csínját-bínját. Kisplasztikával már az ötvenes, festéssel a hatvanas években – különösen balesete után kezdett foglalkozni, de voltak novella jellegű írásai is, melyeket a Magyar Rádió a hetvenes évek második felében mutatott be.

1977 tavaszán a különlegességeket kereső Vitray Tamás tévéinterjút készített vele, de „csodabogár” helyett egy sokoldalú nánási alkotót tett közzismertté. Országosan felfigyeltek rá, egymás után kapta a meghívásokat a különböző tárlatokra, s képeit is vásárolták. Ahogy ő mondta, az

Készül egy kisplasztika

Achim András utcán szébbnél szebb autók küzdöttek a vendégmarasztaló sárral – akkor még közvetlen volt – hogy gazdáik képet vehessenek a

felkapott, szalonnával festő hírességtől. Vitraynak megemlégett, hogy van egy festménye, melyet a francia orgonaművész, Roda Scott zenéje ihletett. Ezt a képét a műsrot követően élelmes látogatók lefényképezték, eladták a művésznek, aki Párizsban Lajos festményével a címdalalon több millió lemezt készített, s a festőnek is küldött belőle. A nánási sajtó munkatársa rákérdezett, hogy hogyan látja ezt a dolgot, mire ő megbékélt mosollyal ezt válaszolta: „..... a fotót eladták, pénzt kaptak érte, de én valahogy mégsem haragudtam rájuk. Mert lopni csak attól lehet, akinek van! Én boldog vagyok, hogy van mit lopni tőlem!” Ilyen nagylelkű volt az „egyszerre festő, szobrász, gyűjtő és író, az ezeresű Nánási Tóth Lajos”. (Apáti Miklós filmesztéta megfogalmazása)

Találékonyágát mutatja többek között, hogy agyagszobrocskáit a maga építette kemencében égette ki. Legsikerültebb kisplasztikai alkotásai-

nak a Magvetőt, Zsákhordót, a Juhász kutyával, a Kenyérdagasztó asszonyt és a Javasasszonyt tartotta, de készített munkásszobrot a Csepel Műveknek is, az Olvasztárt.

Egyszer próbálták tőle elvitatni művész mivoltát. Írtam róla cikket a Hajdú-Bihar Napló egyik 1981-es számába olyan címen, hogy „Egy nánási alkotóművész”, mire kijavították „A felkapott ember”-re. Más vajtűlűek sokoldalúságát kifogásolták, mire ő így reagált: „... a ló pofáján eltűrom a szemellenzöt, de az én szememen nem. Míg élek abba az irányba művészkedek, amelyikbe akarok.” Láthatóan szabad szellemű és öntörvényű ember volt, akit barátai ezzel együtt szerették, vásárlói pedig nagyon értékelték.

Saját összeállítása szerint 1971 és 1981 között 36 kiállítása volt Hajdúnánástól Budapestig, Debrecentől Kassáig. Hazánk 11 múzeumában 117 alkotását őrzik, de számos helyi

és máshová való szimpatizánsa, tisztelője birtokol tőle festményt, vagy kisplasztikát.

Nánási Tóth Lajos 100 éve született, és már 35 éve, hogy eltemették. Itthon és országszerte elég jelet hagyott maga után ahhoz, hogy méltányolja az utókor, hogy élt egy különleges művész Hajdúnánáson a 20. században.

Péteri Lajos

fotó: Tar József, Balogh Zoltán

A kubikos

GYERE A HŰVÖSRE!

TÉGED KERESÜNK!

- ✓ BRUTTÓ 509.800 FT ALAPBÉR
- ✓ KÉPZÉSI LEHETŐSÉG
- ✓ BIZTOS ÁLLÁS

ELVÁRÁSOK

- 18. életév betöltése
- Büntetlen előélet
- Középfokú végzettség

KÜLDJ E-MAILT:
tiszalok.uk@bv.gov.hu

FELHÍVÁS

„3X3”-AS VETÉLKEDŐ / 2023 HARMADIK HAVÁBAN

Nőnapon!

Drága Hölgyek: FIATALOK ÉS HOSSZŰ IDEJE FIATALOK!

Játsszunk együtt egy vidám vetélkedőn ezen a napon!
Ünnepeljük ezt az eseményt játékosan, örömmel, családdal vagy barátokkal, három generációs női csapatok találkozásával!

A témakörök:

főzés, kozmetika, divat, híres nők, nőkről a zenében, nőnap története, női archetípusok, női humor.

A legjobb csapatokat díjazzuk!

Három fős csapatok jelentkezését várjuk 2023. február 28-ig a Kéký Lajos Városi Művelődési Központ Információjában (Köztársaság tér 6 sz.) és irodájában (Köztársaság tér 16 sz.) személyesen, vagy telefonon: 70/3721494 vagy 52/382-400 számokon.

Érdeklődni a facebook oldalunkon, a fenti helyszíneken és telefonszámokon lehet. Előnyt jelent a 3 generációs jelenlét.

Nevezés díjtalan.
A rendezvényen kép- és hangfelvétel készíthető!

Helyszín:
Kéký Lajos Városi Művelődési Központ Nagyelőcsarnok, vagy Bocskaí Filmszínház Klubterem

Időpont:
2023. március 8. 17.00

Kiadó: Nánás Pro Cultura Nonprofit Kft. 4080 Hajdúnánás, Köztársaság tér 6.
Megjelenik: havonta két alkalommal, 6500 példányban, ingyenesen Hajdúnánás és Tedej háztartásaiban
Felelős kiadó: Szilágyi Erzsébet ügyvezető • Főszerkesztő: Rigó Tamásné
Tördelés: Dekorinfo Plusz Reklámiroda • E-mail: hajdunanasi.ujzag@gmail.com • Tel.: 06-70/445-40-51, 06-52/382-400
Hirdetésszervező: Oláh Erika • 06-70/445-40-51 • Nyomás: Litográfia Nyomda • ISSN 1215-9689

Tájékoztatjuk olvasóinkat, hogy a cikkekben megjelenő, a hirdetések és játékok során felvett személyes adataik az információs önrendelkezési és az információs szabadságról szóló 2011. évi CXII. törvénynek megfelelően kerülnek kezelésre. Az adatok kezelése az érintettek hozzájárulásával történik. Az adatokat a hirdetések közzétételére, illetve a játékok lebonyolítása céljából kezeljük, az adatok feldolgozását a Nánás Pro Cultura Nonprofit Kft. végzi. Az érintettek felvilágosítást kérhetnek az általunk kezelt személyes adatok köréről, felhasználásuk módjáról és céljáról, és bármikor kérhetik azok helyesbítését, felhasználásuk korlátozását, törlését. Kéziratokat és fotókat nem örzünk meg és nem küldünk vissza.